
Türkiye Telekomünikasyon Hizmetleri Mevcut Durum ve Dünya İle Karşılaştırmalar

ODTÜ MEZUNLARI DERNEĞİ
Telekomünikasyon Çalışma Gurubu
26 OCAK 2009

Hazırlayan : Rıdvan Uğurlu

Telekomünikasyon Sektörü Verileri

- 1. Genel**
2. Sabit
3. Mobil
4. Genişbant

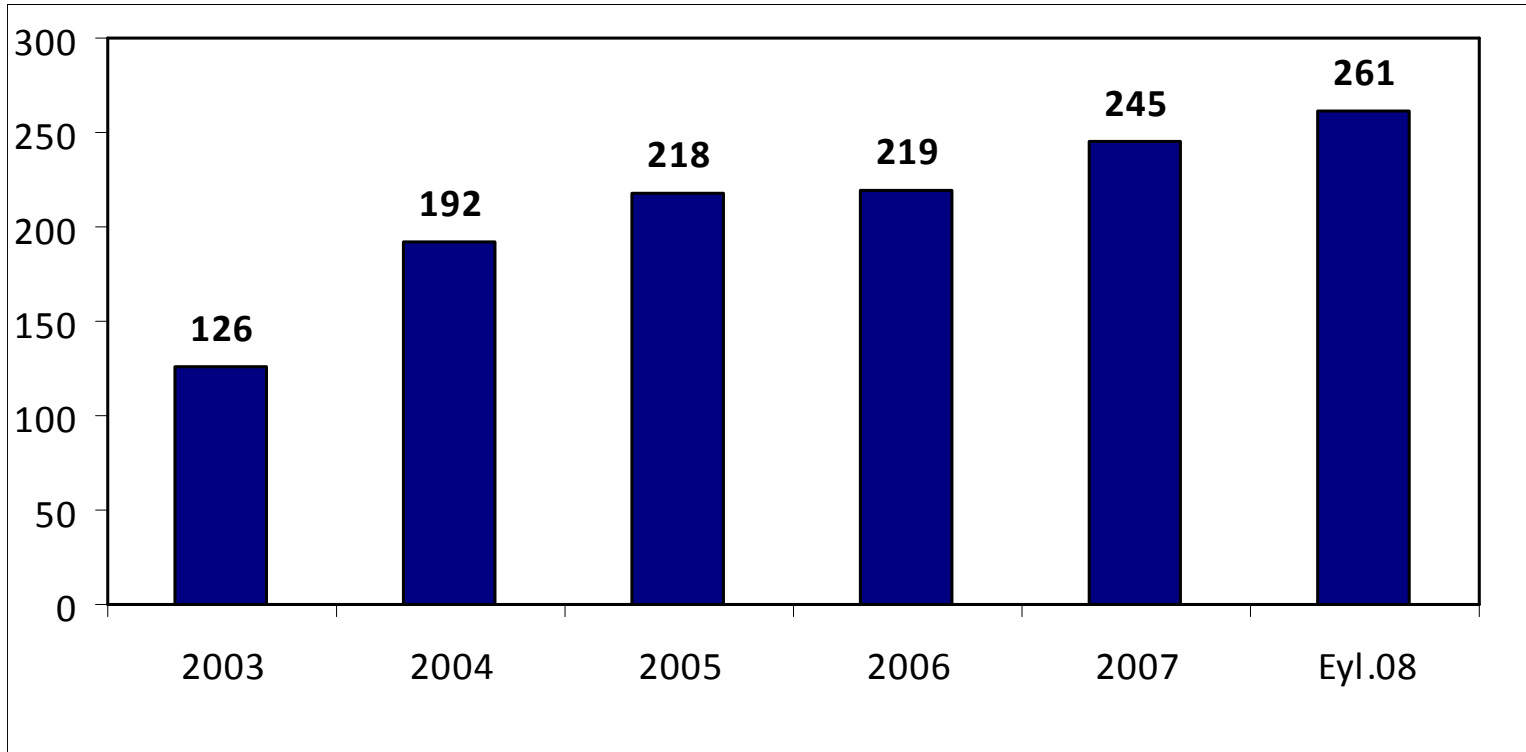
İstatistikler – Genel

- ❑ Dünya Nüfusu > 6,6 milyar (2007)
- ❑ Sabit ve mobil abone sayısı ~ 4 milyar (2007)
- ❑ Dünya Telekomünikasyon Hizmet Gelirleri 1,5 Trilyon Dolar (2007)
- ❑ Türkiye Nüfus : 70,5 milyon (2007)
  - %30 0-15 yaş
  - %20 15- 25 yaş
  - %30 25-45 yaş
  - Hanede yaşayan ortalama kişi sayısı: 4,45

Lisans Sayıları

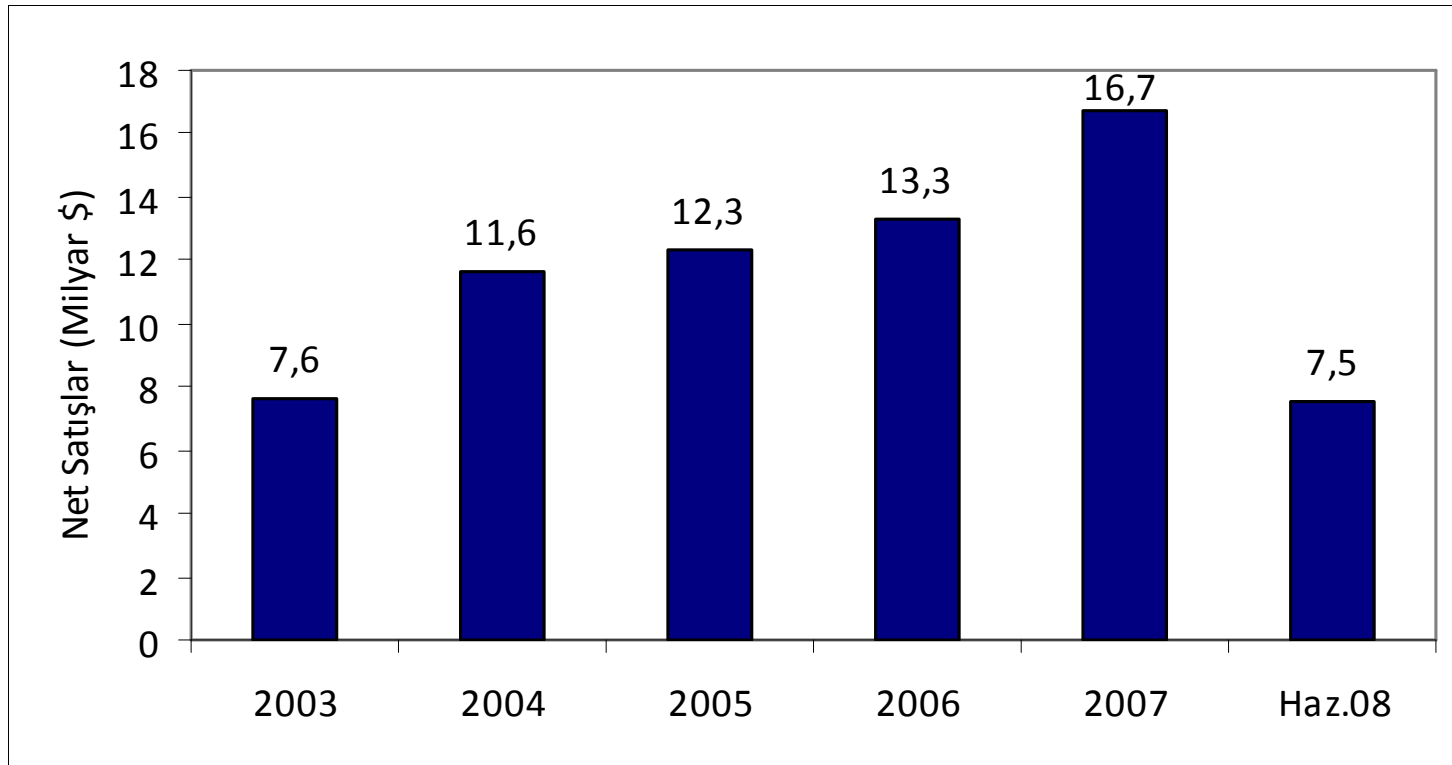

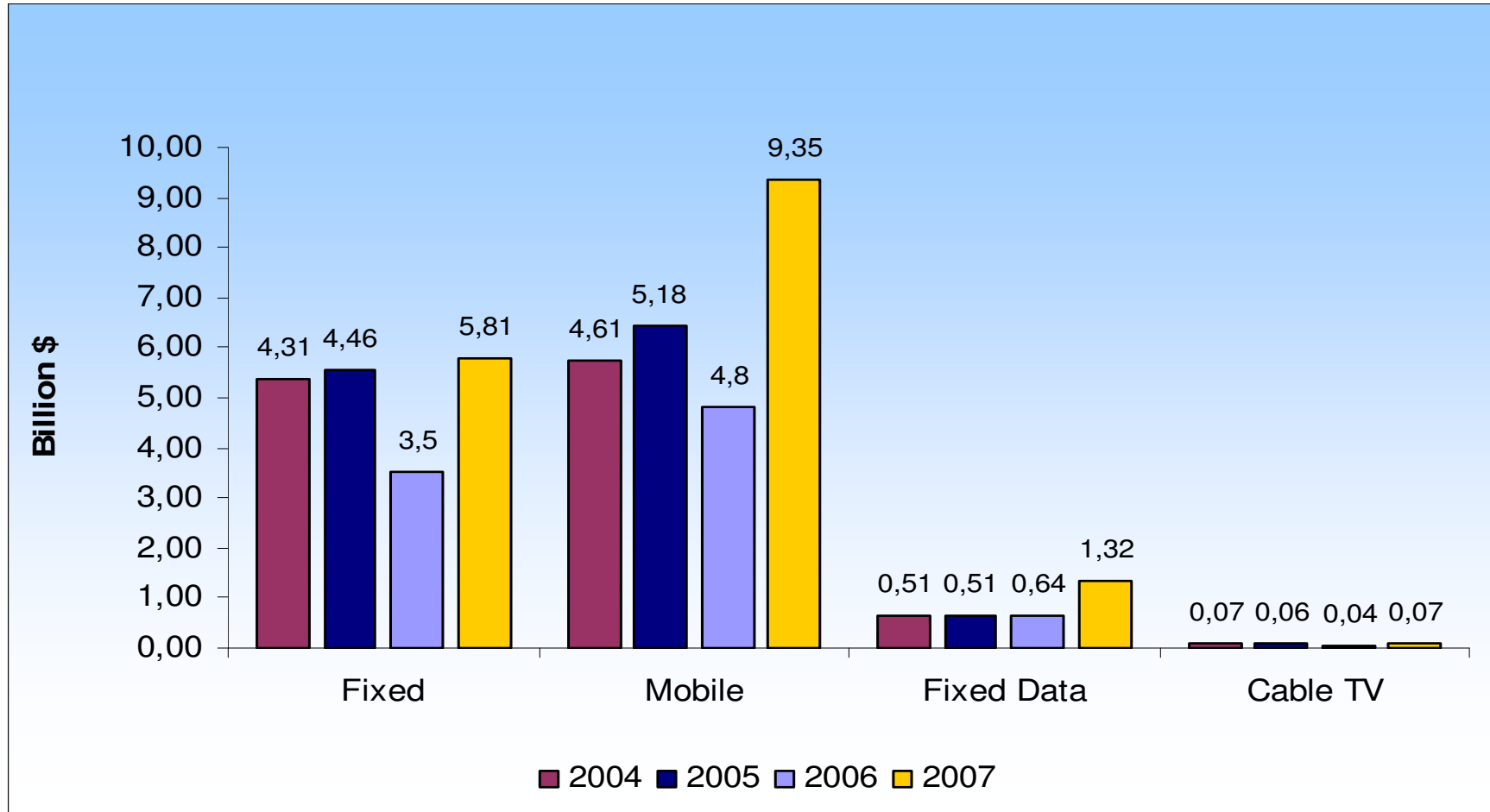
GERÇEK İŞLETMECİ SAYISI 15-20 CİVARINDA

Telekomünikasyon Hizmet Gelirleri

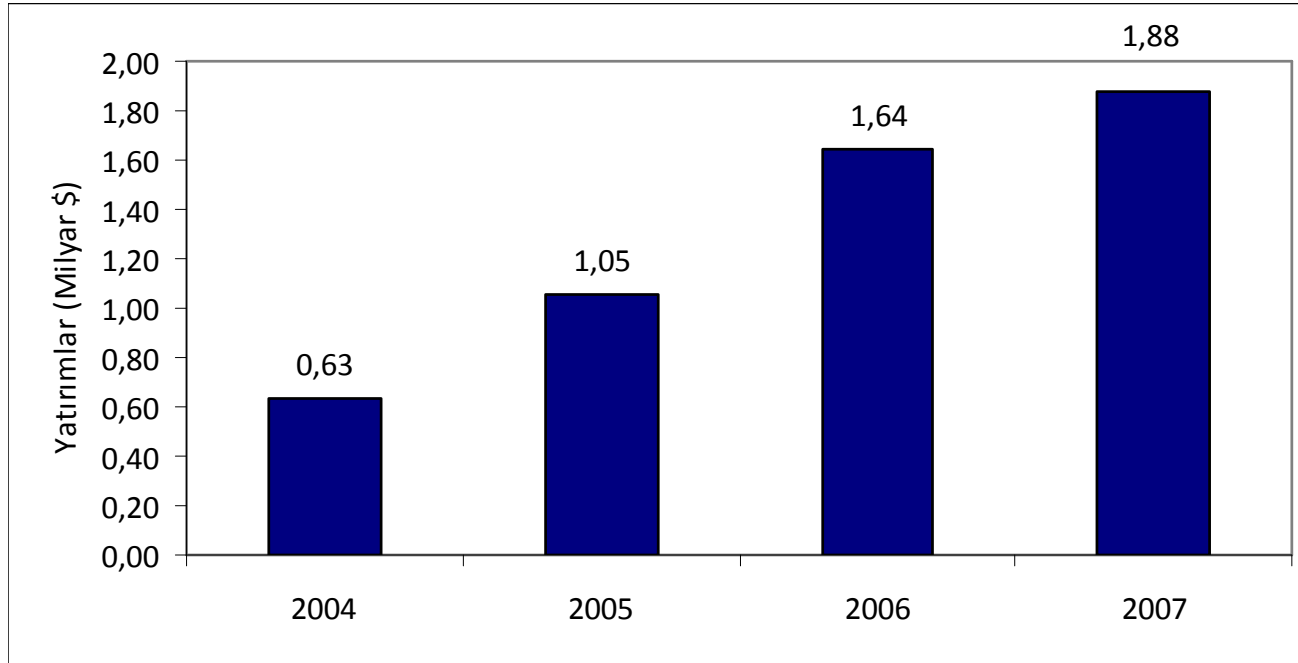

Telekomünikasyon Hizmet Gelirleri Dağılımı

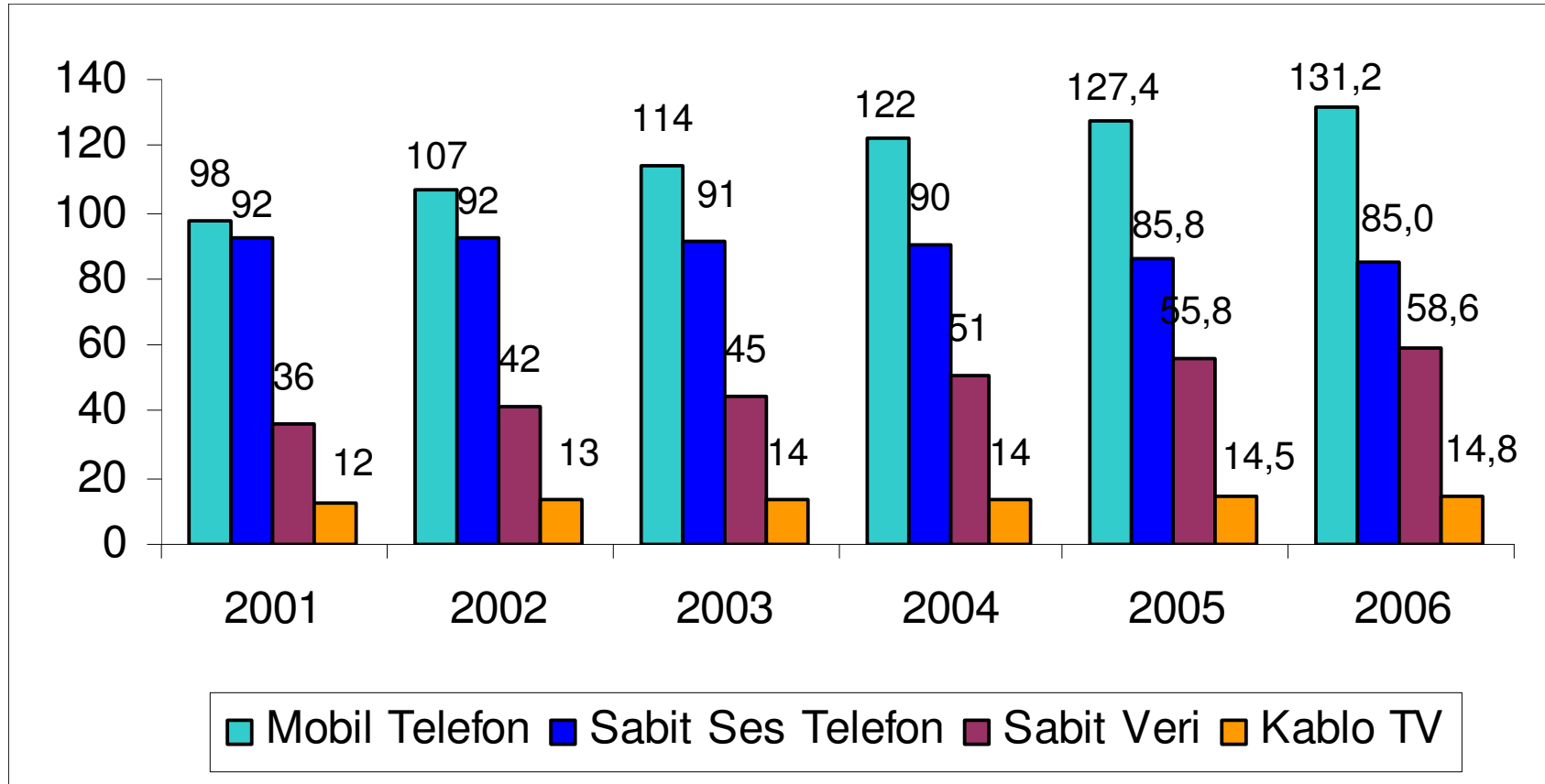

Telekomünikasyon Yatırımları (Sabit + Mobil)

AB Ülkeleri Telekomünikasyon Gelirleri Dağılımı

Milyon Euro

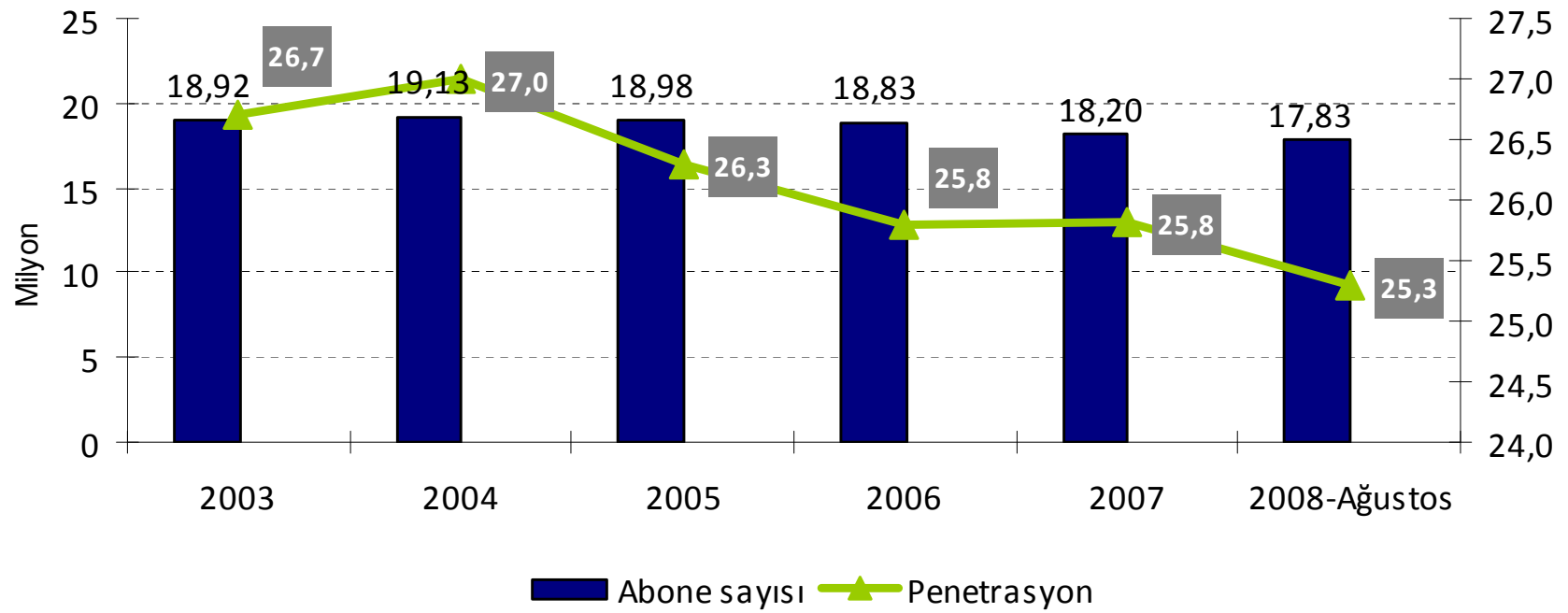

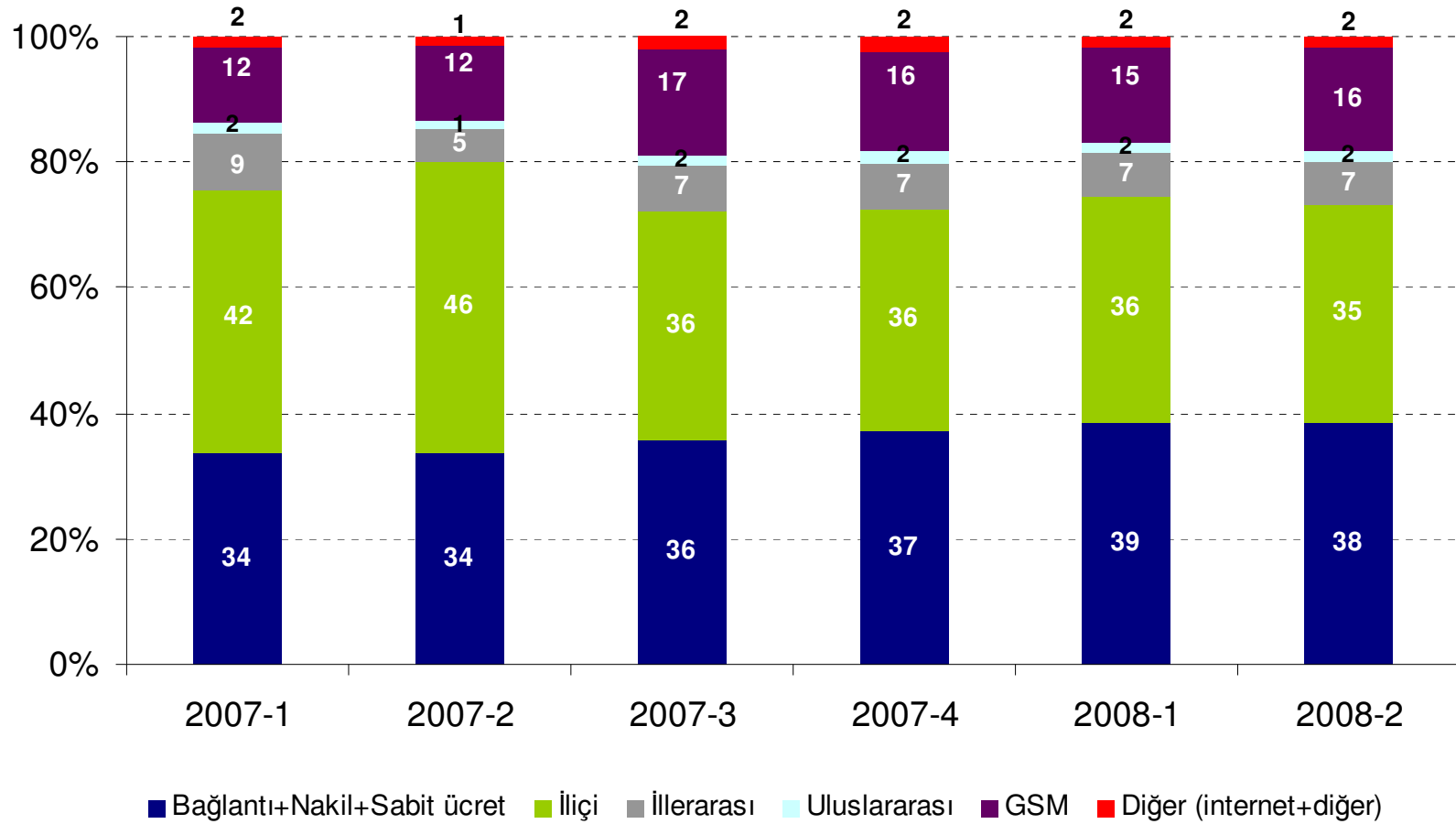
Telekomünikasyon Sektörü Verileri

1. Genel
- 2. Sabit**
3. Mobil
4. Genişbant

Sabit Abone Sayısı ve Penetrasyon

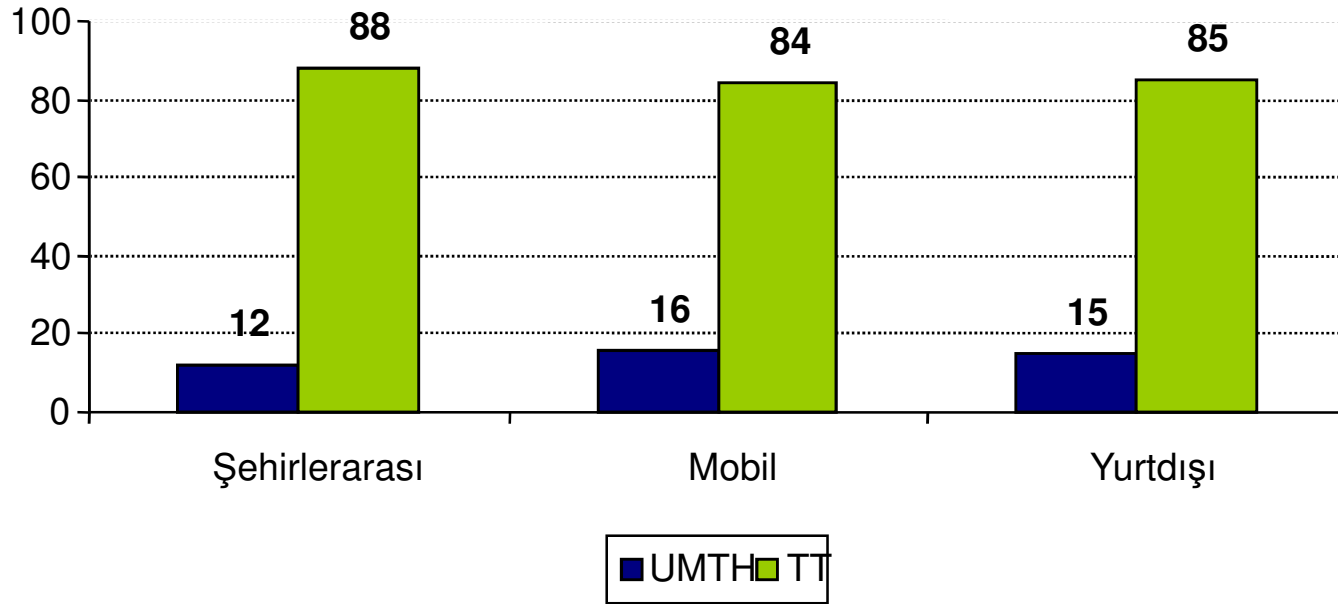

Sabit Hat Gelir Dağılımı (%)

UMTH – Çağrı Başlatma

UMTH-TT Çağrı Başlatma Trafik Kiyaslaması, 2008-2

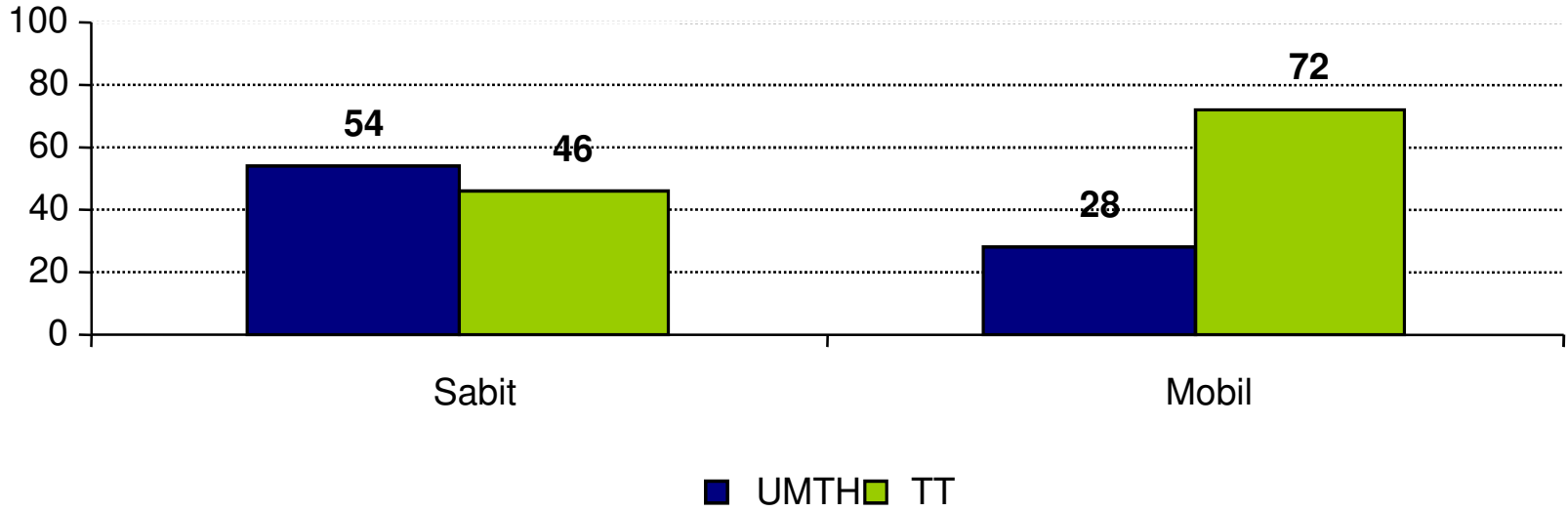

UMTH – Çağrı Sonlandırma (Yurtdışından Gelen)

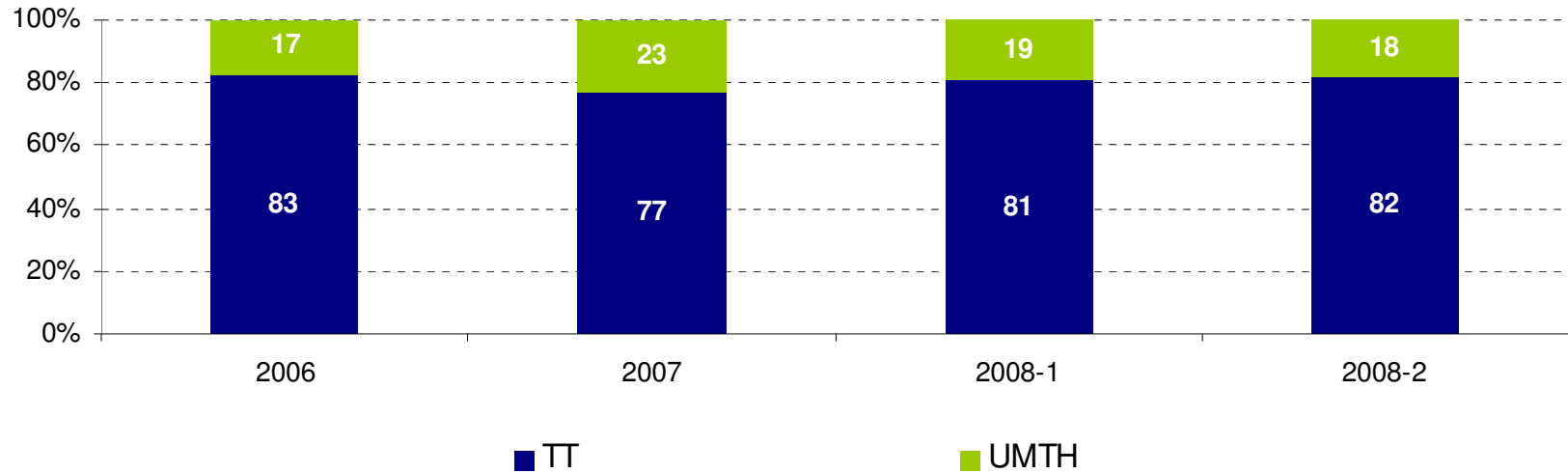
UMTH-TT Çağrı Sonlandırma Trafięi Kıyaslaması, 2008-2

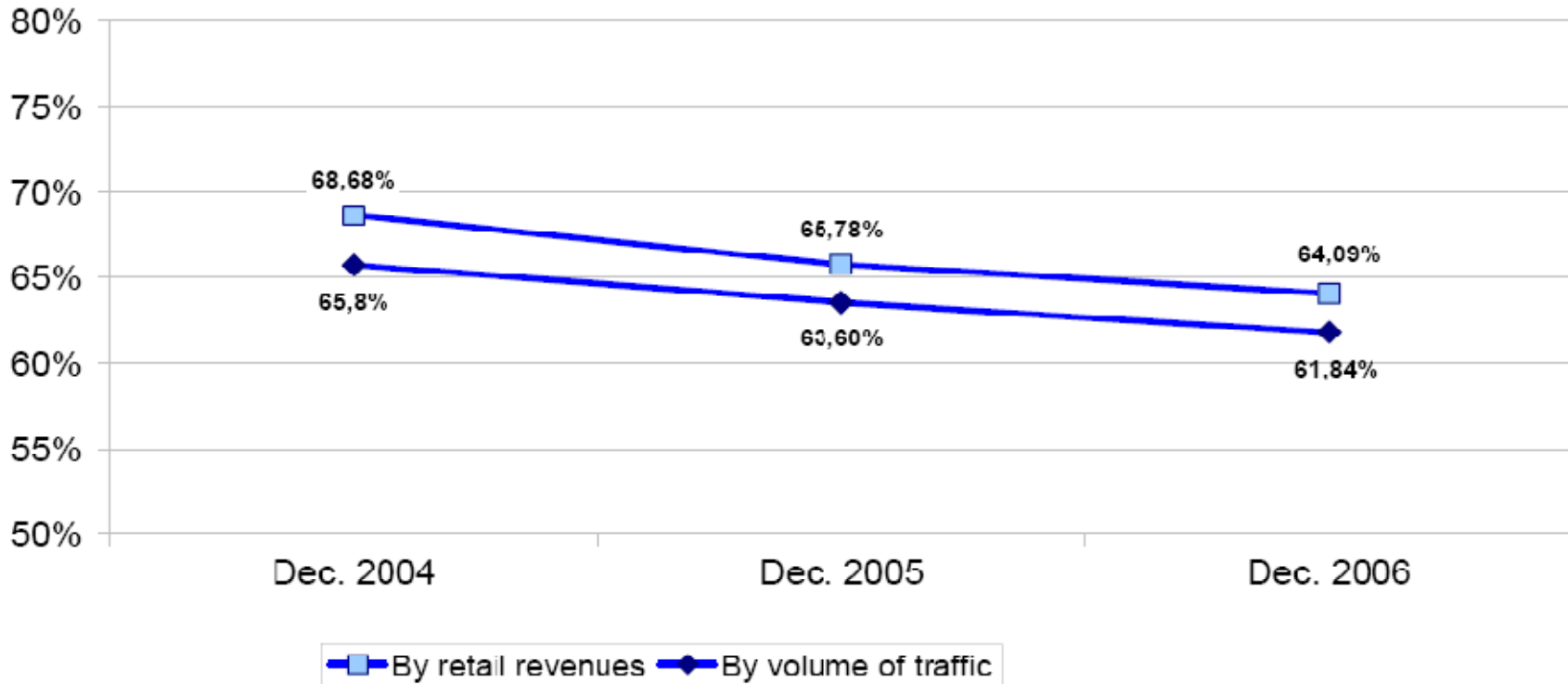
Uzak Mesafe Telefon Hizmetleri Pazarında Gelire Göre Pazar Payları (%)

AB Ülkeleri Sabit Telefon Hizmetlerinde Yerleşik Operatörün Payı (Tüm aramalar için)

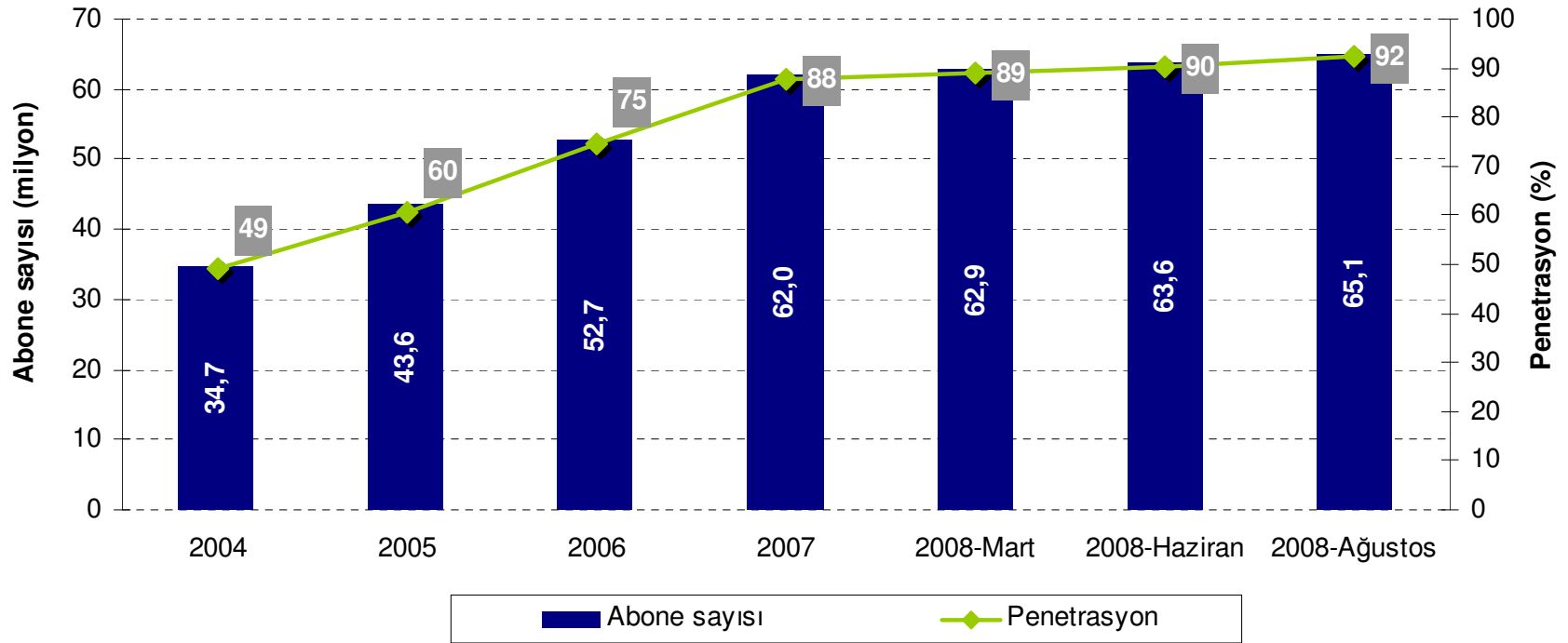

Telekomünikasyon Sektörü Verileri

1. Genel
2. Sabit
- 3. Mobil**
4. Genişbant

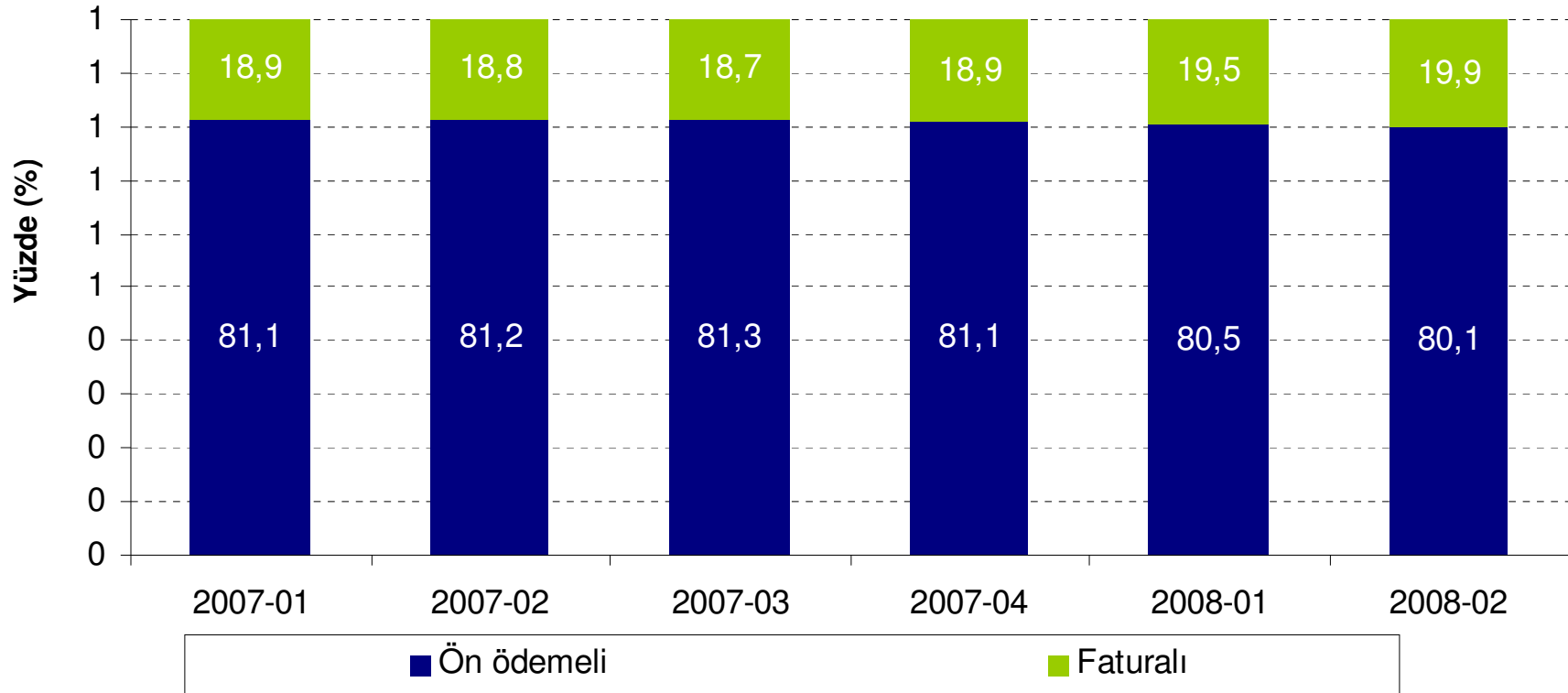

Mobil Abone Sayısı ve Penetrasyon

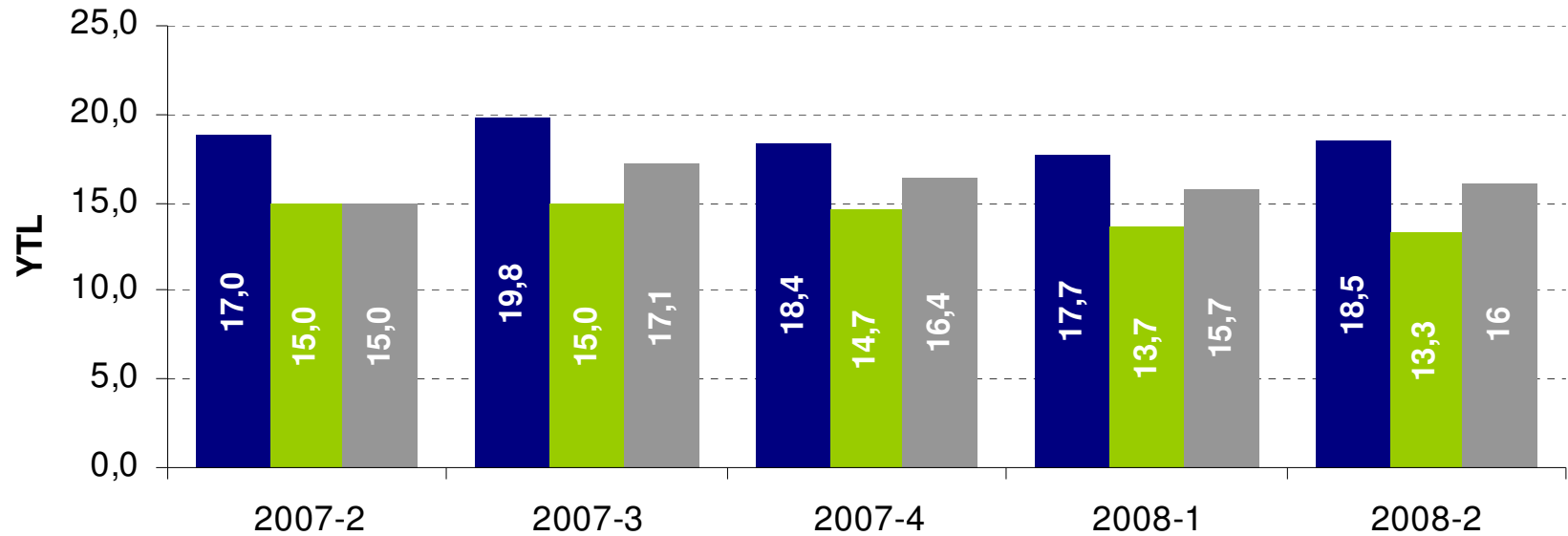

Mobil Abone Profili

Ön Ödemeli ve Faturalı Mobil Abone Yüzdesi

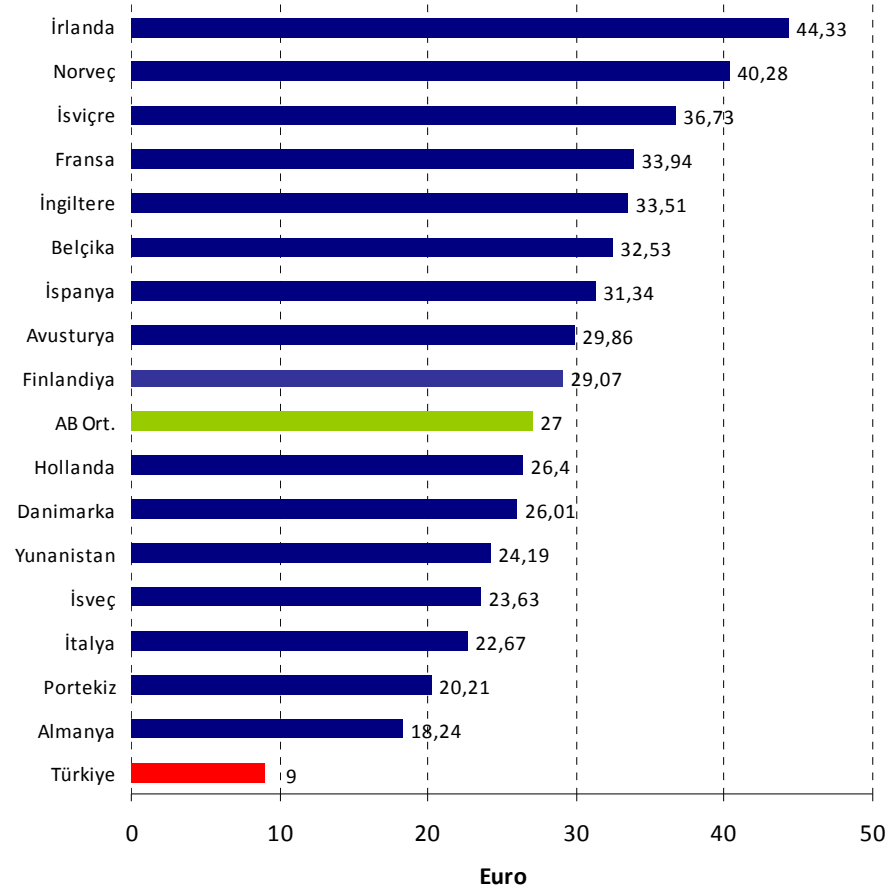
Mobil ARPU, Türkiye

ARPU= Net Satışlar/Abone Sayısı

Sabit ARPU : 34,7 Dolar (2007)

Mobil ARPU, Türkiye – AB, 2007

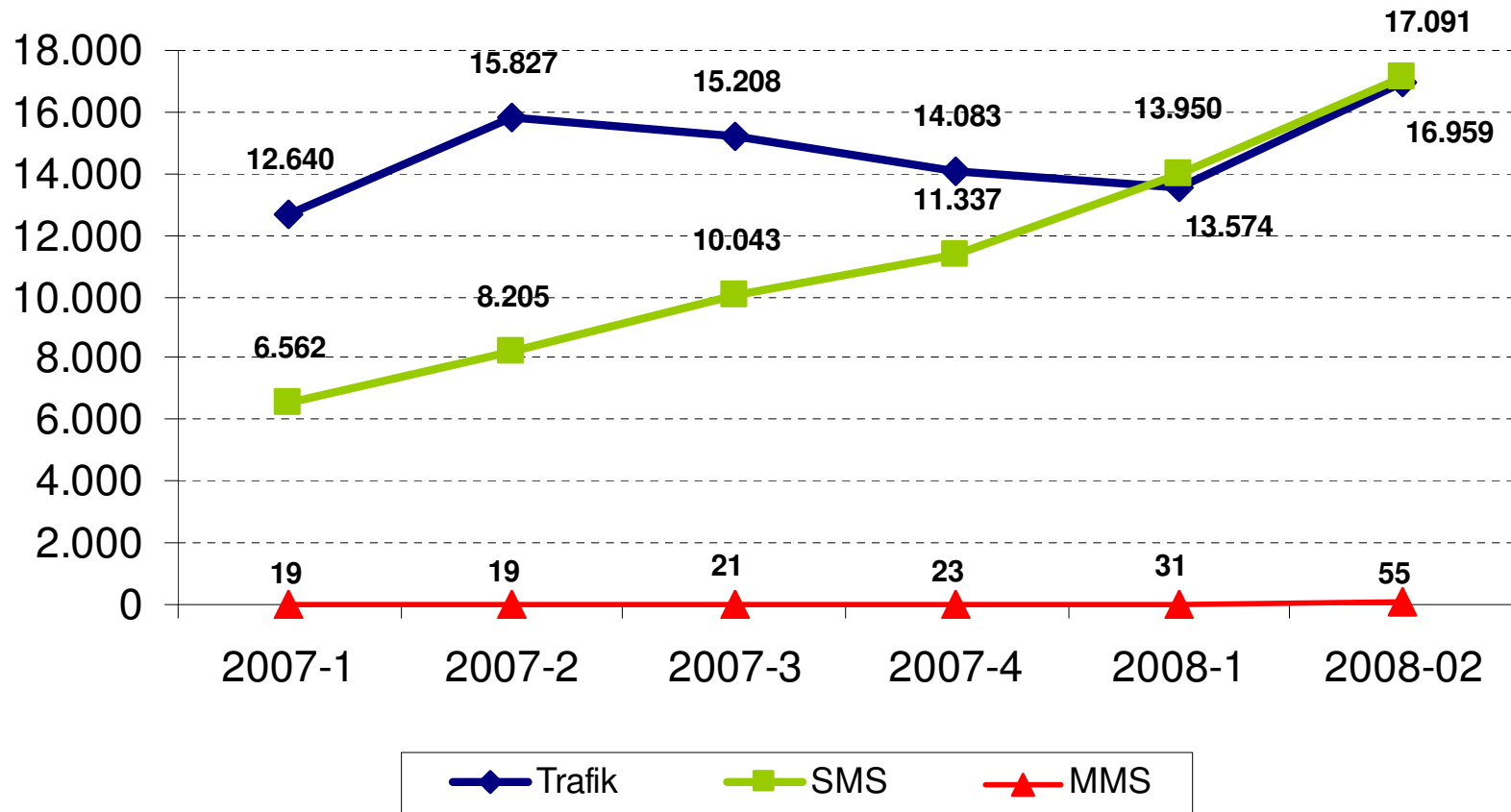

Aylık Dakika Kullanım (MoU), AB-Türkiye

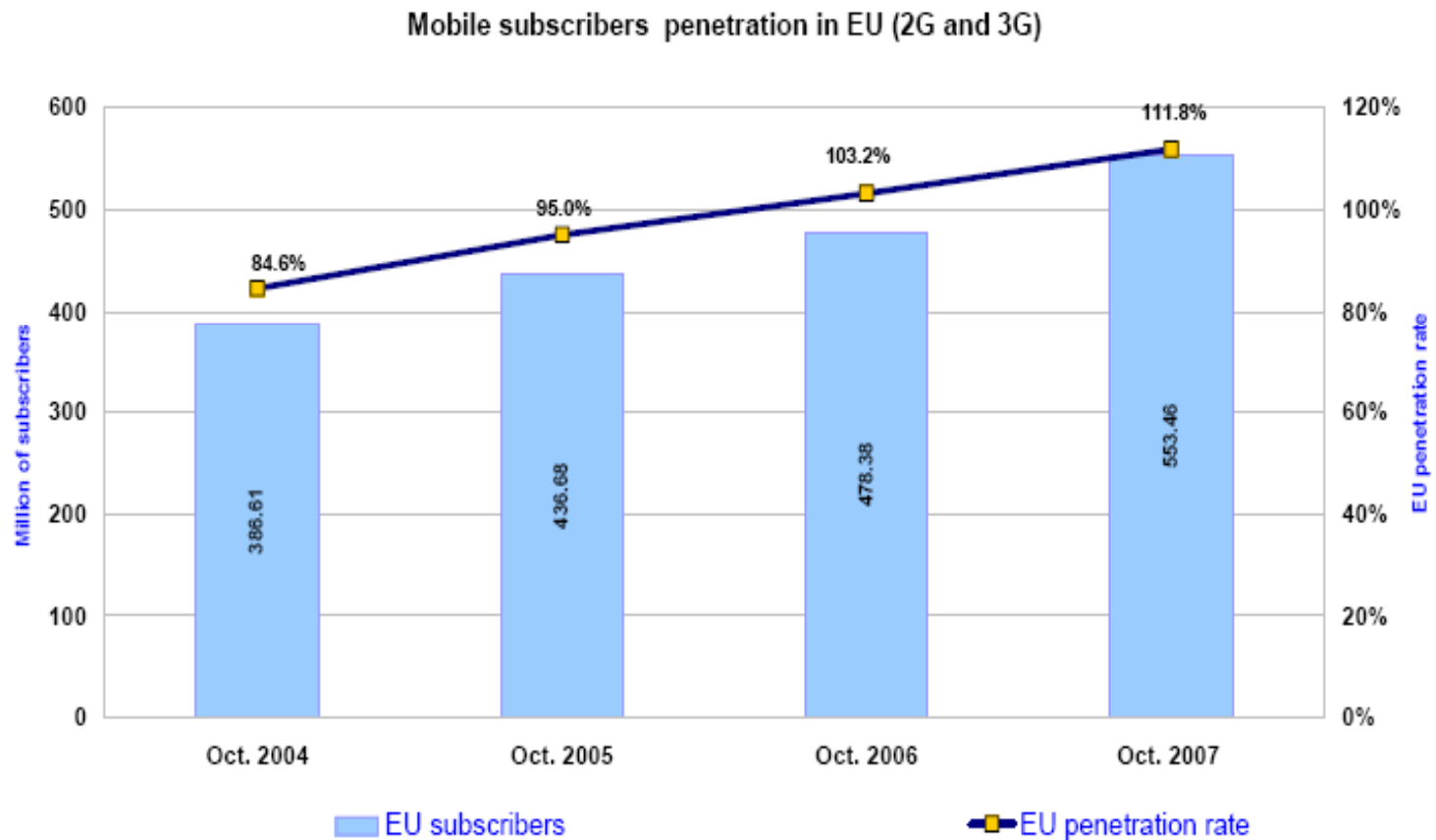
Ülke	MoU (dakika)
Fransa	240
İrlanda	234
İspanya	199
İngiltere	170
İtalya	131
Portekiz	118
Almanya	109
Türkiye	78

Kaynak: EU Implementation Reports, TK

Mobil Trafik (dakika), SMS (adet) ve MMS (adet) (Milyon)

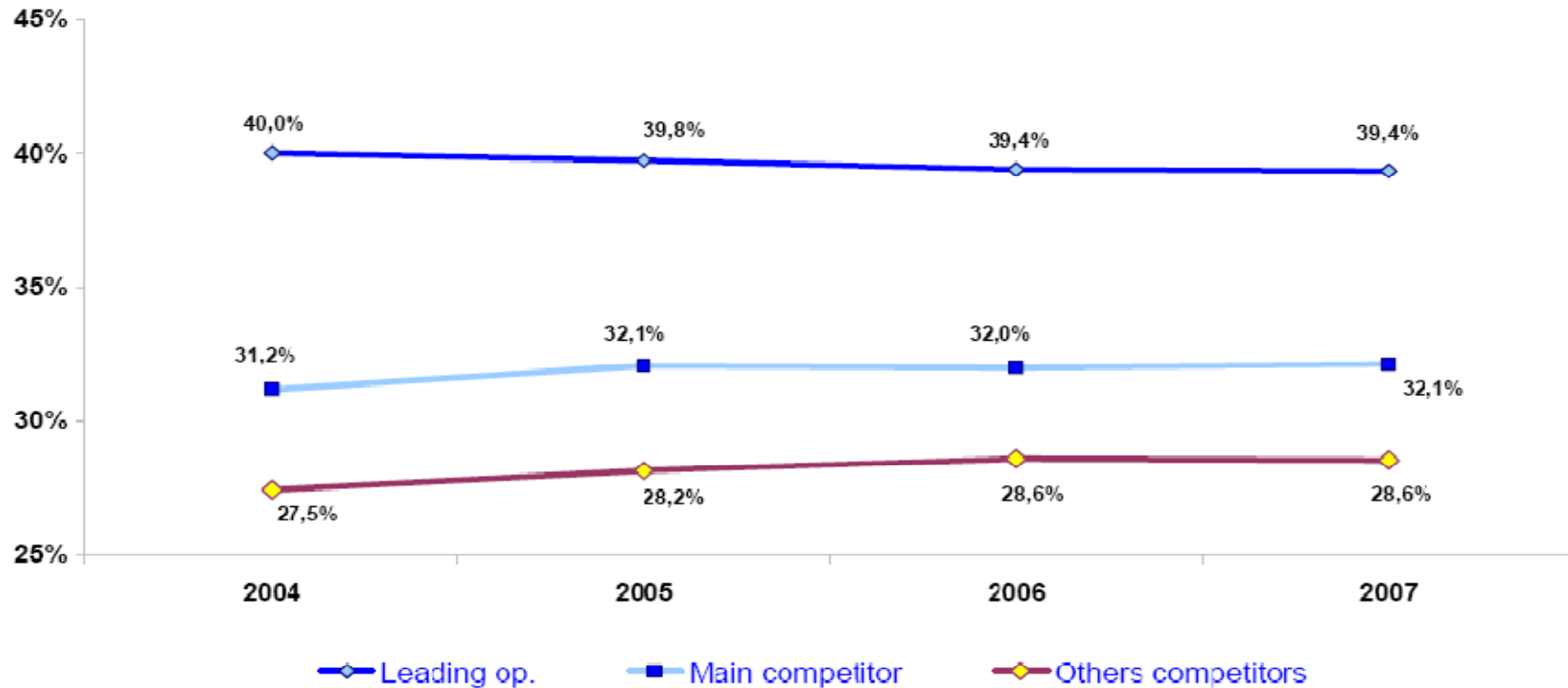

AB Ülkeleri Mobil Abone Yaygınlığı

AB Ülkeleri Mobil Operatör Pazar Payları

EU average mobile operators' market share

Lider Operatör: %39,4 Rakip Operatör: %32,1 Diğer Operatörler: %28,6

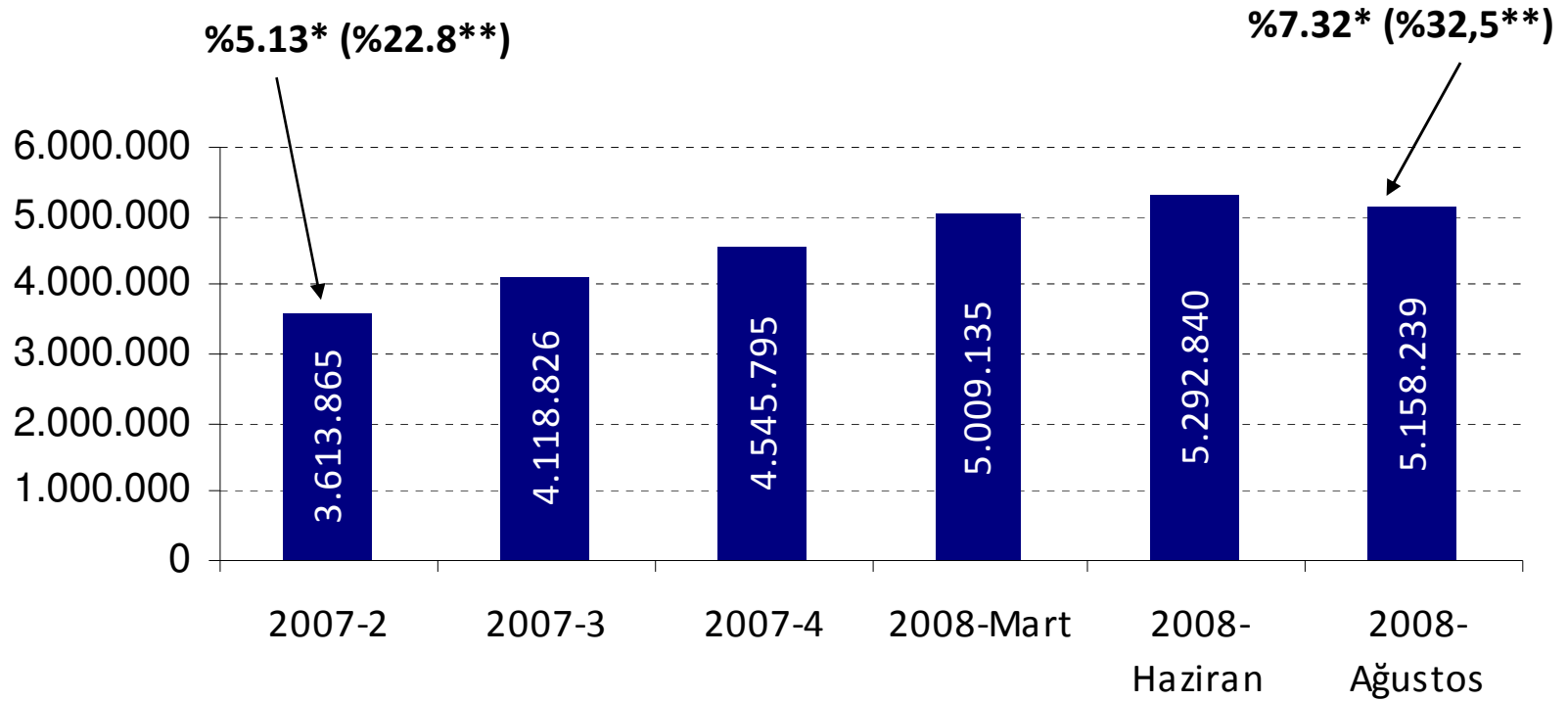

Telekomünikasyon Sektörü Verileri

1. Genel
2. Sabit
3. Mobil
- 4. Genişbant**

ADSL Abone Sayısı ve Penetrasyon

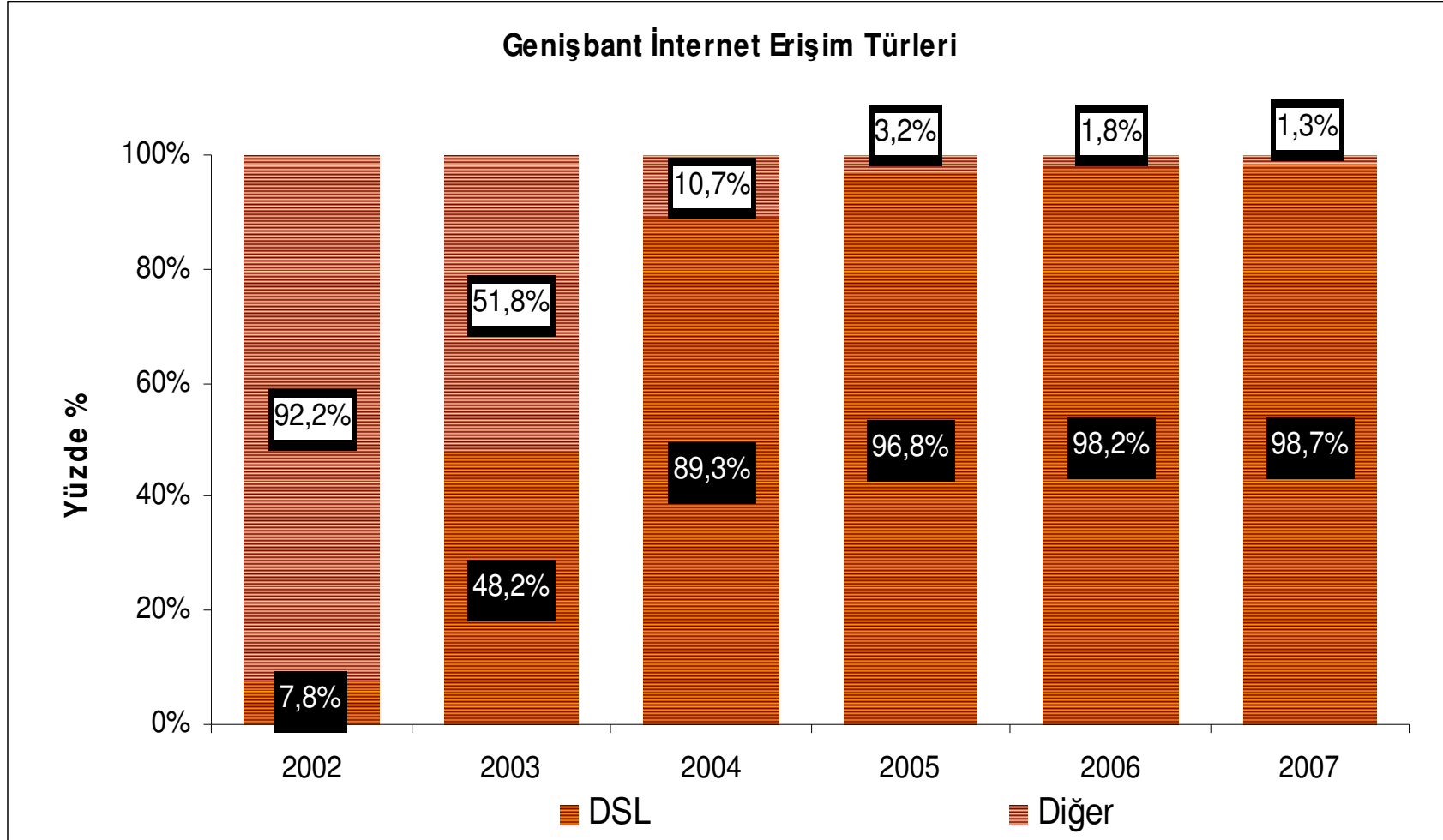

*: Abone sayısına göre penetrasyon

** : Hanehalkına göre penetrasyon

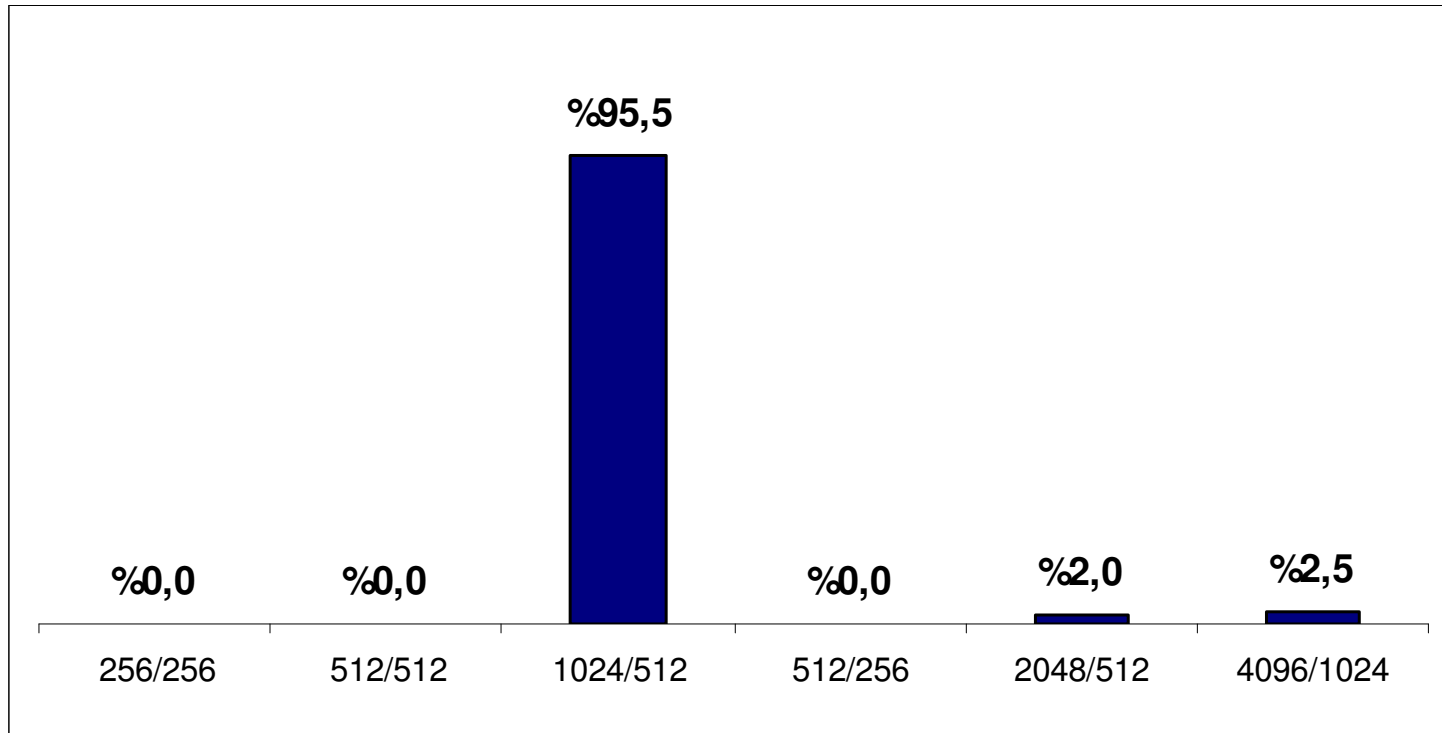
■ DSL

GENİŞBAND GELİŞİM

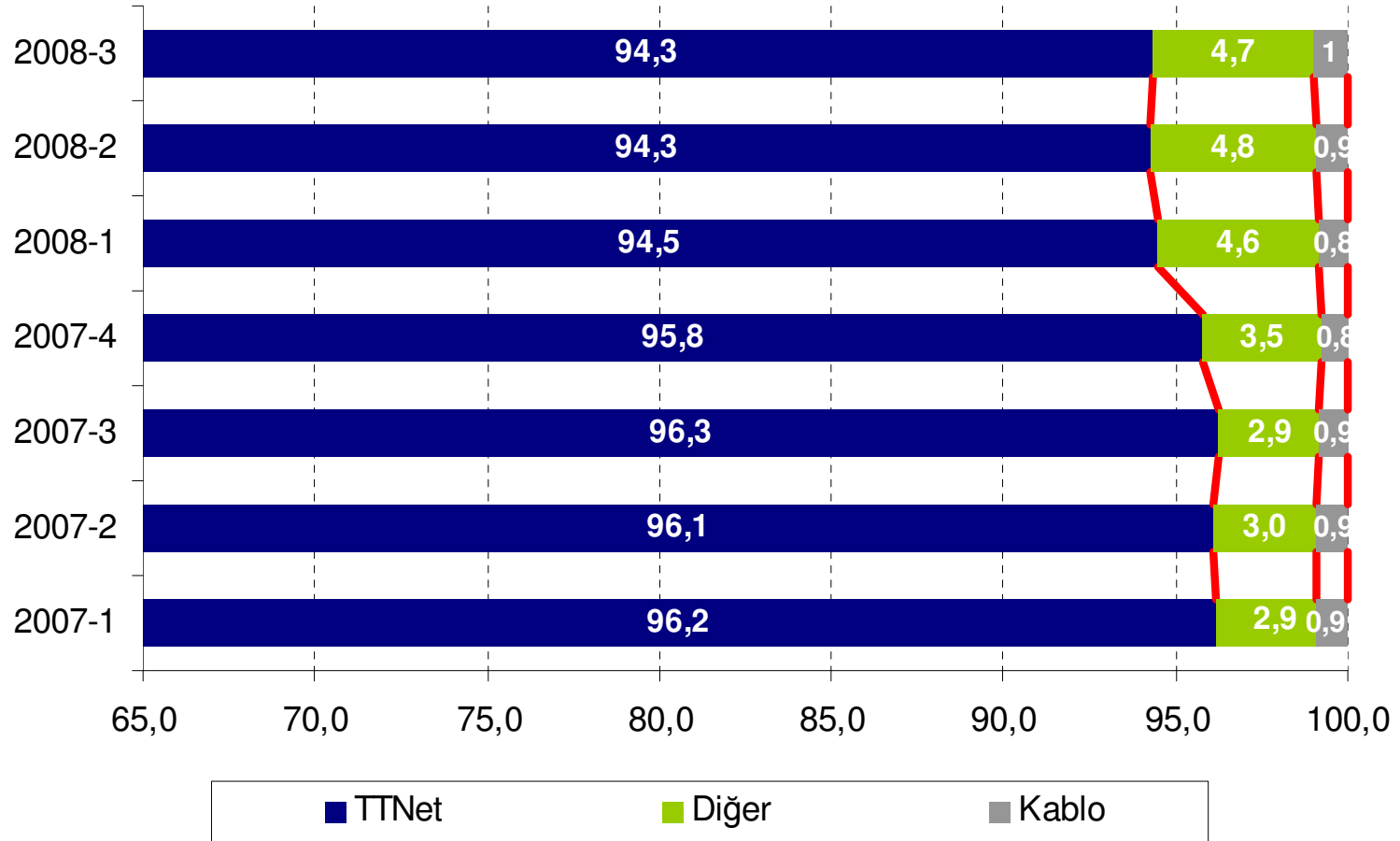

Hızlara Göre Genişbant Abonelerinin Dağılımı, Ağustos 2008

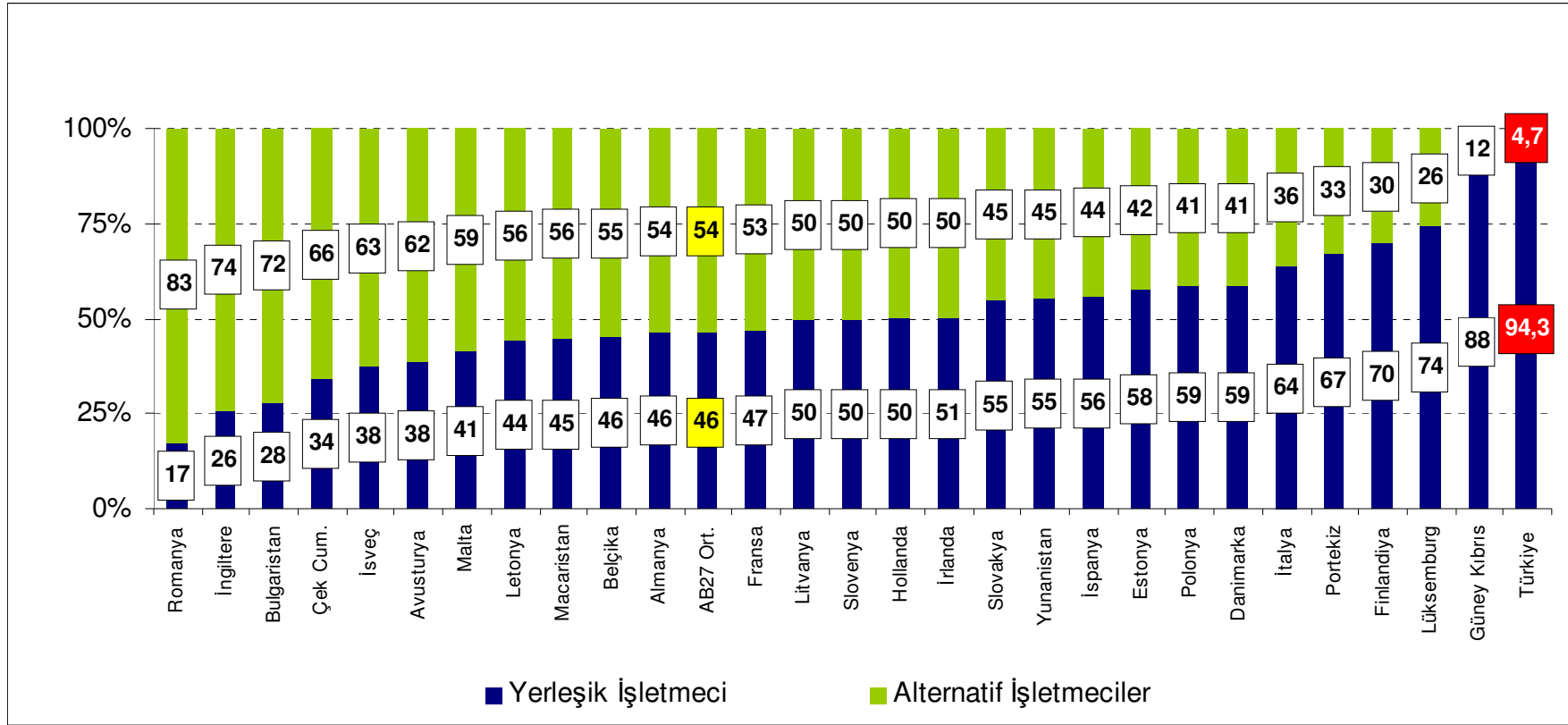

İşletmeci Bazında Pazar Payları (%), Ağustos 2008

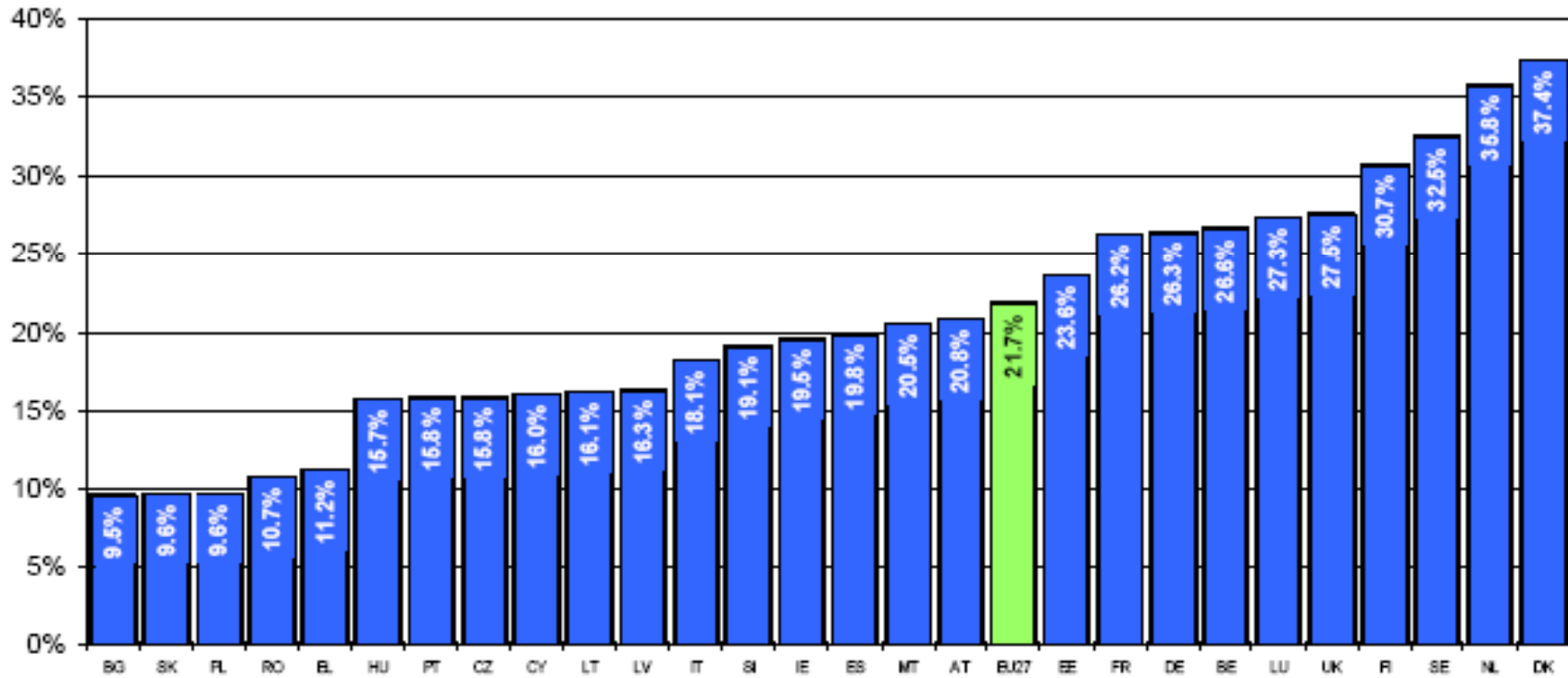
Perakende DSL Hizmetlerinde Yerleşik İşletmecinin Payı

Kaynak: 13. EU Implementation Report

AB Ülkeleri Genişbant Yaygınlık Oranı

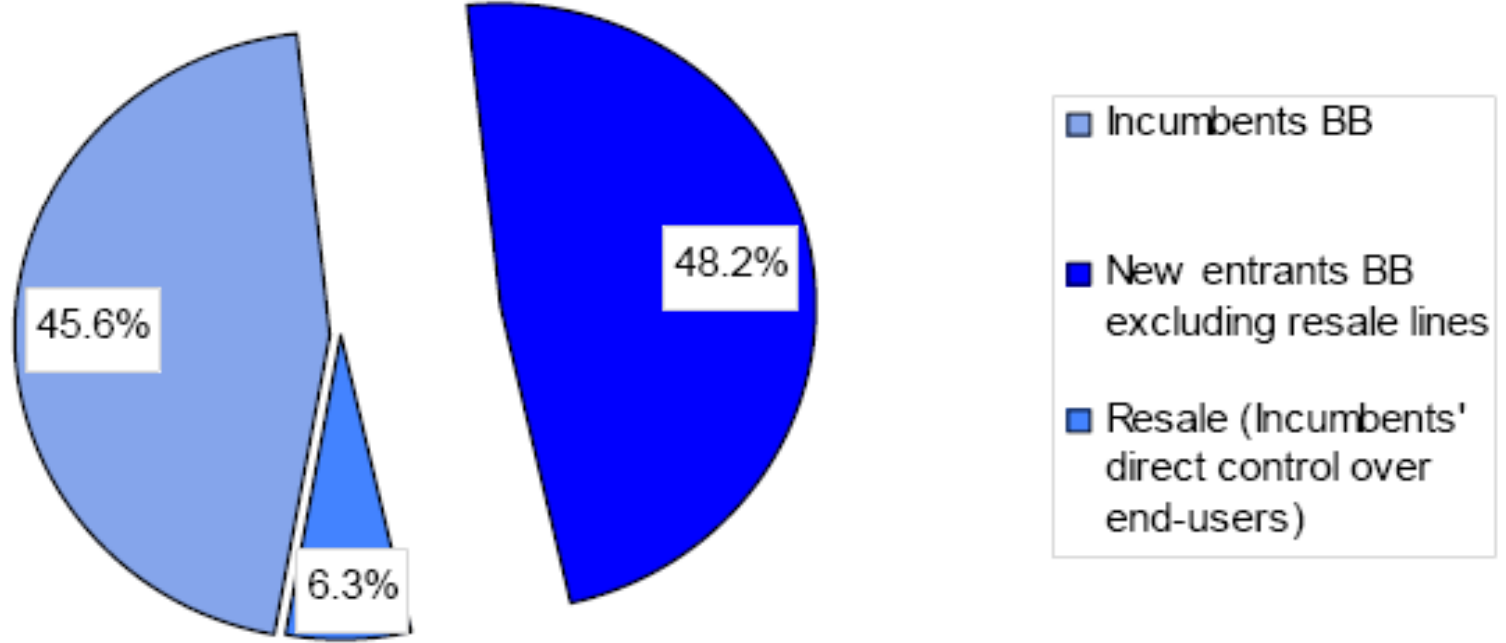
EU Broadband penetration rate (July 2008)

AB ortalaması %21,7 (Temmuz 2008)

AB Ülkeleri Genişbant Eriřim Hatları Operatör Pazar Payları

Fixed broadband access lines by operator (July 2008)

Yerleşik Operatör: %45,6

Alternatif İşletmeciler (Yeniden satış): %6,3

Alternatif İşletmeciler (diğer): %48,2

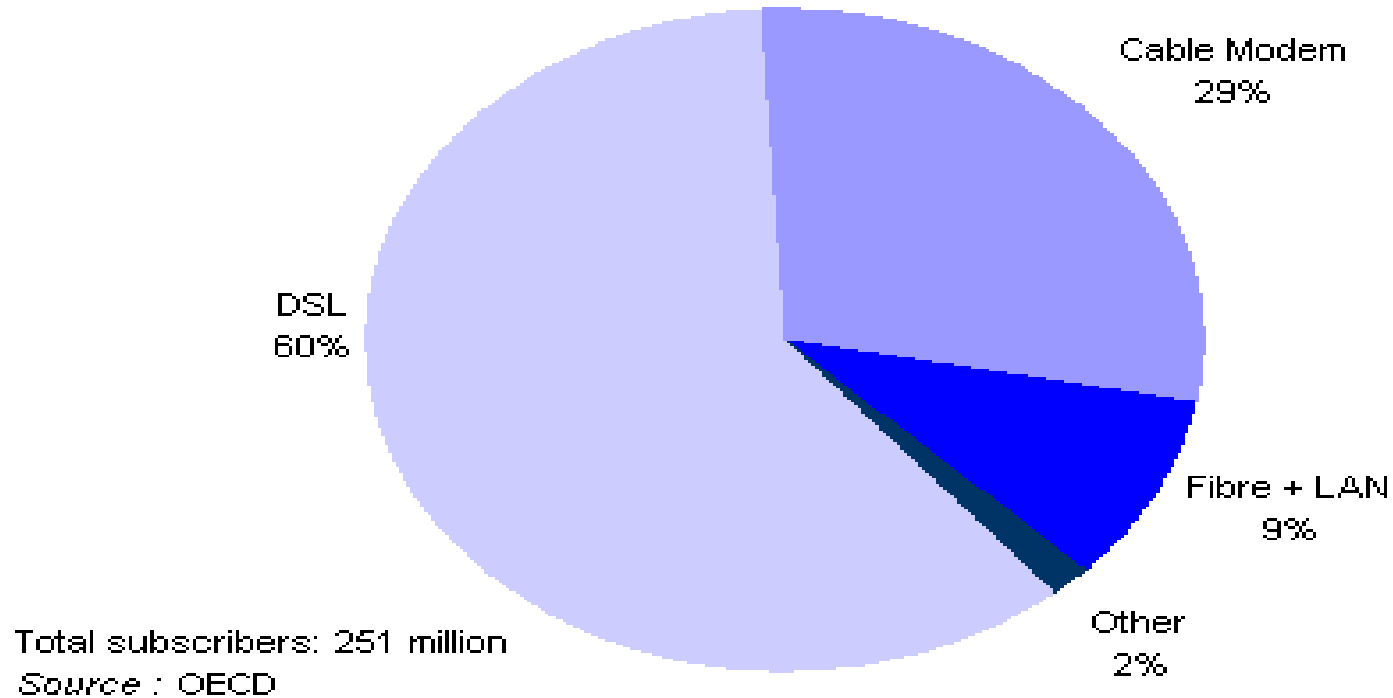
Temmuz 2008

32

OECD Ülkeleri Teknolojiye göre Genişbant Abonelięi

OECD Broadband subscriptions, by technology, June 2008

DSL	150.965.661
Cable Modem	72.601.697
Fibre + LAN	22.980.169
Other	4.479.237
TOTAL	251.026.764

Temmuz 2008

33

OECD Ülkeleri Genişband Yaygınlık Sıralaması (Teknolojiye Göre)

Rank		DSL	Cable	Fibre/LAN	Other	Total	Total subscribers
1	Denmark	22,5	9,8	3,2	1,1	36,7	1 996 408
2	Netherlands	21,2	13,7	0,4	0,2	35,5	5 806 595
3	Norway	24,1	5,9	2,6	0,7	33,4	1 554 993
4	Switzerland	22,5	9,7	0,3	0,3	32,7	2 471 592
5	Iceland	31,2	0,0	0,5	0,6	32,3	98 361
6	Sweden	19,9	6,4	6,0	0,1	32,3	2 933 014
7	Korea	8,4	10,5	12,2	0,0	31,2	15 059 029
8	Finland	26,1	4,0	0,0	0,5	30,7	1 616 200
9	Luxembourg	24,8	3,4	0,1	0,1	28,3	133 736
10	Canada	12,6	14,9	0,0	0,4	27,9	9 201 998
11	United Kingdom	21,7	5,9	0,0	0,1	27,6	16 710 169
12	Belgium	15,8	10,4	0,0	0,2	26,4	2 789 579
13	France	25,1	1,3	0,0	0,0	26,4	16 700 000
14	Germany	24,6	1,6	0,0	0,1	26,2	21 618 300
15	United States	10,1	13,2	0,9	0,8	25,0	75 009 521
16	Australia	18,6	4,2	0,0	0,8	23,5	4 981 656
17	Japan	9,6	3,1	10,2	0,0	23,0	29 341 909
18	Austria	12,9	7,1	0,1	0,5	20,6	1 704 769
19	New Zealand	18,2	1,2	0,0	0,9	20,4	853 020
20	Spain	15,5	3,9	0,1	0,3	19,8	8 738 793
21	Ireland	14,0	2,1	0,1	2,8	19,1	832 590
22	Italy	17,6	0,0	0,5	0,2	18,2	10 727 651
23	Czech Republic	6,3	3,4	0,6	5,5	15,8	1 626 000
24	Hungary	7,8	6,5	0,0	1,3	15,7	1 583 102
25	Portugal	8,6	6,0	0,0	0,2	14,8	1 568 247
26	Greece	11,2	0,0	0,0	0,0	11,2	1 245 974
27	Poland	6,7	2,7	0,0	0,1	9,6	3 650 000
28	Slovak Republic	6,0	1,0	1,6	0,3	8,9	480 375
29	Turkey	6,7	0,1	0,0	0,0	6,8	5 012 999
30	Mexico	3,1	1,4	0,0	0,2	4,7	4 980 184
	OECD	12,8	6,1	1,9	0,4	21,3	251 026 764

Temmuz 2008

Operatör Sıralamaları

2007 VERGİLENDİRME DÖNEMİ KURUMLAR VERGİSİ TÜRKİYE GENELİ İLK 100 SIRALAMASI

SIRA NO	UNVANI	TAHAKKUK TUTARI	SIRA NO	UNVANI	TAHAKKUK TUTARI
1	TÜRK TELEKOMÜNİKASYON A.Ş.	820.826.975,65	21	GE ARAŞTIRMA VE MÜŞAVİRLİK LTD.ŞTİ	81.941.736,39
2	T.C. ZİRAAT BANKASI	650.401.226,77	22	DENİZBANK ANONİM ŞİRKETİ	77.944.312,32
3	AKBANK T.A.Ş.	548.660.959,28	23	TÜRK EKONOMİ BANKASIA.Ş.	70.510.791,39
4	TÜRKİYE GARANTİ BANKASI A.Ş.	493.563.579,98	24	ANADOLU EFES BİRACILIK VE MALT SAN.A.Ş.	59.710.385,72
5	İŞ BANKASI A.Ş.	368.346.450,75	25	OPET PETROLCÜLÜK ANONİM ŞİRKETİ	58.868.995,30
6	TÜRKİYE HALK BANKASI A.Ş.GENEL MÜD.	292.366.327,40	26	İLLER BANKASI GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	57.338.947,69
7	VAKIFLAR BANKASI T.A O.GENEL MÜDÜRLÜĞÜ	254.114.101,91	27	BP.PETROLLERİ ANONİMŞİRKETİ	53.891.284,33
8	TÜPRAŞ TÜRKİYE PETROL RAFİNERİLERİ A	243.860.422,60	28	CİTİBANK ANONİM ŞİRKETİ	52.746.914,40
9	YAPI VE KREDİ BANKASI A.Ş.	222.911.201,69	29	ÜNİLEVER SAN.VE TİC.TÜRK A.Ş.	51.220.830,70
10	BOTAŞ BORU HATLARI İLE PETROL TAŞIMAA.Ş.	184.588.263,92	30	AYGAZ ANONİM ŞİRKETİŞ.	50.052.011,72
11	PETROL OFİSİ A.Ş.	151.988.185,89	31	ASYA KATILIM BANKASIANONİM ŞİRKETİ.	48.285.076,89
12	TÜRKCELL İLETİŞİM.HİZMETLERİ A.Ş.	143.791.984,24	32	T.C.POSTA VE TELGRAF TEŞKİLATI GNL.MÜD.	48.216.081,51
13	FİNANSBANK ANONİM ŞİRKETİ	129.050.901,45	33	OYAK BANK ANONİM ŞİRKETİ	46.097.201,30
14	HSBC BANK A.Ş.	114.836.167,45	34	ŞEKERBANK T.A.Ş.	44.954.402,97
15	DEVLET HAVA MEYDANLARI İŞLETMESİ	113.288.800,46	35	MERCEDES-BENZ TÜRKANONİM ŞİRKETİ	44.041.015,53
16	TÜRK HAVA YOLLARI ANONİM ORTAKLIĞI	111.603.166,50	36	ETİ MADEN İŞLETMELERİ A.Ş. GNL. MÜD.	43.164.981,73
17	PHİLSA PHİLP MORRİS SABANCI SİGARA	106.528.375,66	37	MİGROS TÜRK T.ANONİMŞİRKETİ	41.161.141,92
18	SHELL&TURCAS PETROLANONİM ŞİRKETİ	95.554.080,28	38	NUH ÇİMENTO SANAYİ A.Ş.	41.099.062,07
19	EREĞLİ DEMİR VE ÇELİK FAB.T.A.Ş.	90.349.779,14	39	MERKEZ BANKASI A.Ş.	41.080.879,93
20	FORTİS BANK ANONİM ŞİRKETİ	86.052.459,28	40	ÇAYELİ BAKIR İŞL.A.Ş.	39.796.906,79

Dünya Telekomünikasyon Operatörleri Karlılık Sıralaması

Şirket	Kar/Ciro oranı
Turk Telekom	53,7%
Orascom Telecom	43,9%
Reliance Communications	35,6%
Saudi Telecom Company	34,9%
Etisalat	34,2%
IAM	29,2%
Windstream	28,1%
SFR Vivendi	27,9%
MIC/Tigo	27,0%
Sing Tel	26,7%
Telmex	25,6%
Telecom Egypt	25,4%
SES	25,2%
MTS	25,1%
Bharti Airtel	24,8%
PLDT	24,6%
China Mobile	24,4%
MegaFon	24,2%
BCE	22,0%
Turkcell	21,3%
KPN	21,2%
Qwest Communications	21,2%
TeliaSonera	21,1%
BSNL	21,0%
Telenor	20,8%
Zain	20,4%
PT Telekomunikasi Indonesia	20,1%
Vodafone	19,0%

Şirket	Kar/Ciro oranı
Swisscom	18,7%
Telecom NZ	17,2%
MTN	16,3%
Belgacom	15,8%
Telefonica	15,8%
CenturyTel	15,7%
Svyazinvest	15,1%
Telkom SA	14,5%
China Netcom	14,4%
Telekom Malaysia	14,3%
Elisa Corporation	14,0%
Telus	13,9%
Telstra	13,6%
China Telekom	13,3%
Iliad	12,4%
CANTV	12,3%
France Telecom	12,2%
Portugal Telecom	12,1%
TOT	11,5%
Bezeq	11,0%
Bouygues Telecom	10,4%
OTE	10,1%
AT&T	10,1%
Telekom Austria	10,0%
Frontier	9,4%
China Unicom	9,3%
BT	8,4%
Telecom Italia	7,9%